

Datum
2022-10-14
Vår referens
Anna Wahlstedt
Utvecklingssekreterare
anna.wahlstedt@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Permanent verk inom projektet antirasistiskt monument KN-2019-4954

Sammanfattning

Kulturförvaltningen fick i uppdrag av kulturnämnden (KN-2019-4954) att återkomma med en utredning gällande ett permanent offentligt verk inom projektet Antirasistiskt Monument.

Kulturförvaltningens utredning visar på att det finns förutsättningar för att uppföra ett permanent offentligt konstverk i Malmö. Utredningen har resulterat i att kulturförvaltningen tillsammans med andra berörda parter har byggt upp en processplanering och projektbudget.

Projektet har genom sin breda förankring och samarbete goda förutsättningar att både vara aktuellt och angeläget för Malmö en längre tid framöver. Stort intresse och uppmärksamhet har getts från olika framstående aktörer som har lyft projektet som ett föredömligt sätt att arbeta med offentlig konst i Sverige idag. Det sätter Malmö på kartan som en stad som arbetar med konst i det offentliga rummet på ett nytt och intresseväckande sätt.

Sammanfattningsvis ger utredningen tydliga indikationer på att ett permanent verk i Malmö skulle möta Malmö Stads ambitioner i sitt antirasistiska arbete. Det permanenta verket möter också kulturnämndens ambitioner om att ge samtidskonsten en självklar plats i det offentliga rummet.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta:

- att ge kulturförvaltningen i uppdrag att uppföra en permanent konstnärlig gestaltning i enlighet med ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Konstnärlig gestaltning utredning

Beslutsplanering

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2020-03-16
Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2020-05-11
Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2020-05-18
Kulturnämndens Ordförandeberedning 2020-05-26

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2020-08-03
Kulturnämndens arbetsutskott 2020-08-20
Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2020-08-24
Kulturnämndens Ordförandeberedning 2020-09-01
Kulturnämndens arbetsutskott 2020-09-10
Kulturnämnden 2020-09-23
Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2020-10-05
Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2021-02-15
Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2021-03-01
Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2021-08-16
Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2022-04-25
Kulturnämndens Ordförandeberedning 2022-05-03
Kulturnämnden 2022-05-24
Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2022-09-26
Kulturnämndens Ordförandeberedning 2022-10-04
Kulturnämndens arbetsutskott 2022-10-11
Kulturnämnden 2022-10-19

Beslutet skickas till

Tekniska nämnden

Ärendet

Bakgrund

Efter beslut i kulturnämnden (KN-2019-4954) fick kulturförvaltningen uppdraget att fortsätta utreda frågan om ett ”Antirasistiskt monument”.

Kulturförvaltningens projekt initierades av ett medborgarförslag från en grupp Malmöbor och sedan 2019 har kulturförvaltningen samarbetat med förslagsställarna för att utreda förutsättningar för att uppföra ett permanent offentligt verk. Samarbete med initiativtagarna för medborgarförslaget är en förutsättning för projektets genomförande.

Projektet ger goda möjligheter till delaktighet och samverkan med malmöbor inom ett för Malmö stad angeläget område. Likaså är frågan om vad och vem som representeras i det offentliga rummet högaktuellt, både nationellt och internationellt. Under projektets pågående arbete har projektet Antirasistiskt Monument fått stor medial uppmärksamhet och bekräftat intresse från malmöborna. Stort intresse och uppmärksamhet har getts från Statens konstråd som lyft projektet som ett föredömligt sätt att arbeta med offentlig konst i Sverige idag. Forskare vid Stockholms universitets har mottagit forskningsmedel från Riksbankens Jubileumsfond för att forska på bland annat projektet Antirasistiskt monument och Förintelsemuseet i Stockholm i relation till frågor om hågkomst, kulturarv och offentliga rum.

Läs mer om bakgrunden i följande länk: [Antirasistiskt monument - Malmö stad \(malmo.se\)](https://www.malmo.se/antirasistiskt-monument)

Utredning av permanent konstnärlig gestaltning

Nedan följer utredningen av förutsättningarna för ett permanent offentligt konstverk i Malmö.

Omvärldsanalys

Runt om i Sverige återfinns konstnärliga gestaltningsprojekt som både bygger på individers- och

grupperas samhällserfarenheter. I Göteborg ska det uppföras ett hbtqi+-monument som gestaltar och påminner om kampen för hbtqi+-personers livsvillkor och Göteborgs utveckling i frågan. Sedan tidigare i Göteborg finns minnesmärket *Romanoparken – sång om en plats* (2019) vilket gestaltar romska erfarenheter och minnen. Demokratimonumentet *kom som du är!* har uppförts på riksplan utanför riksdagshuset i Stockholm. Konstverket är ett samtida monument som lyfter fram de fem första kvinnliga ledamöterna i Sveriges riksdag. Minnesmärket *Gravitational ripples* (2019) tar sin form av en park och minneshåller flodvågskatastrofensoffer. Det är en konstgestaltning för sorg och eftertanke men också för glädje och hågkomst.

Dessa ovan nämnda konstgestaltningar är offentliga konstverk som lyfter fram en historisk betydelsefull händelse och får funktionen att verka som ett erkännande och en påminnelse för framtiden. Det är verk som tagit fasta på frågor kring demokrati, yttrandefrihet och definitionsmakt. Utgångspunkten för verken och gestaltningen har varit vem har makten att tala och bli lyssnad på i våra offentliga rum. En gemensam grundpelare för dessa arbeten är att de föranletts av förstudier, delaktighet- och dialogarbeten, detta har resulterat i konstverk som har en förankring både i de erfarenheter verket ska gestalta men har också en förankring på den plats där verket uppförs.

Kulturnämnden vill ge samtidskonsten en självklar plats i det offentliga rummet, i synnerhet för att vara med och skapa goda livsmiljöer där malmöborna känner sig hemma. Aktuellt är också att skapa en bredare representation i Malmös offentliga rum, där olika konstnärliga uttryck, perspektiv och erfarenheter får utrymme att bidra till Malmös identitet, demokrati och jämställdhet.

Konsten ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Yttrandefriheten är grundläggande för den konstnärliga friheten och främjar mångfacetterade och nyskapande konstnärliga uttryck. Ett grundläggande mål är därför att värna om yttrandefriheten och därmed om ett rikt spektrum av åsikter och idéer i Malmös offentliga rum.

För att skapa ett permanent samtidskonstverk och en plats i staden som speglar malmöbornas erfarenheter av rasism bör ett permanent konstverk planeras i linje med ovan angivna gestaltungsuppdrag samt ta kulturpolitiska principer, som det fria konstnärliga skapandet, i beaktning.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen beräknar att ett permanent offentligt konstverk prognostiseras till en investeringskostnad på totalt 3 000 000 kr. Investeringen kommer att ingå i förvaltningens totala investeringsram. Ett konstverk genererar inga avskrivningskostnader då konst inte minskar i värde, däremot kommer förvaltningen årligen betala räntekostnad på det totala investeringsbeloppet. Nuvarande internränta uppgår till 1,25 % vilket medför en årlig räntekostnad på 37 500 kr. Räntekostnaden tas inom nämnden befintliga budgetram.

I beräkningen ingår kostnader för; konstnärligt arvode, produktionskostnader samt arbetsersättning/lön.

Ekonomiska konsekvenser för driftskostnader tillkommer efter år 2025 när verket är uppfört. Stadskontoret har tillsammans med kulturförvaltningen, fastighet- och gatukontoret och

serviceförvaltningen ett pågående utvecklingsarbete för den offentliga konsten, där stort fokus ligger på att skapa en hållbar ekonomisk struktur.

Plats för det permanenta verket

Sedan 2021 pågår en platssondering för verket i samverkan mellan kulturförvaltningen, fastighet- och gatukontoret och föreningen Antirasistiskt monument. Markupplåtelse kommer ske efter information i tekniska nämnden.

Det tilltänkta verket ska vara platsspecifikt och samspela med stadsmiljön på ett sådant sätt att både konstverk och omgivning höjer varandra. Den valda platsens identitet och utformning kommer att vara viktiga förutsättningar i uppdraget för den konstnärliga gestaltningen. Avsikten är att platsen och verket ska fungera som en samlingsplats som knyter samman olika delar av staden och ger utrymme för lärande och berättande.

Beslutsprocess och delegationsordning

I enlighet med nuvarande delegationsordning har kulturdirektören delegation på att fatta beslut om att inleda upphandling och besluta om antagandet av anbud (tilldelningsbeslut) efter genomförd anbudsutvärdering till ett värde överstigande gränsvärdet för direktupphandling. Beslut rörande den konstnärliga gestaltningen följer Malmö Stads reglemente för offentlig utsmyckning (kf 1995-11-29 § 200).

Upphandling

Gestaltungsuppdraget kommer upphandlas i enlighet med lag (2016:1145) om offentlig upphandling ("LOU"). Tilldelningsbeslut fattas i enlighet med resultatet av den anbudsutvärdering som följer av förfrågningsunderlaget.

Visionen och effekter

De senaste åren har Malmö stad initierat stadsövergripande arbete med fokus på antidiskriminering och antirasism. Den kommande konstnärliga gestaltningen korrelerar väl med Malmö Stads ambitioner och är ett konstprojekt som skapar plats för kunskapsutbyte, pedagogik samt reflektion även efter att det permanenta verket har uppförts.

Processteg framåt

Ett gestaltungsuppdrags projekttid är ca 2,5–3 år från start till invigning. Konstnärens produktionstid är ca 1,5–2 år av den totala tiden.

2022

Okt: ärende i kulturnämnden

Dec: utlysning enligt LOU

2023

Jan: skissuppdrag för tre konstnärer (ca 4–5 månader)

Aug: bedömningsarbete, konstnär tilldelas uppdraget och arbetar ca 1,5–2 år med den konstnärliga gestaltningen.

2024

Nu arbetar konstnären självständigt med den konstnärliga gestaltningen och har löpande processavstämningar med kulturförvaltningen samt berörda parter.

2025

Installation och invigning under 2025.

Ansvariga

Tarek Borg Avdelningschef